

30 juni 2022

Kinderrechtencommissariaat viert 25e verjaardag

Vandaag viert het Kinderrechtencommissariaat zijn 25e verjaardag, onder andere met lezingen en panelgesprekken in het Vlaams Parlement. Kinderrechtencommissaris Caroline Vrijens is blij met de stappen die sinds 1997 gezet zijn, en ziet nog heel wat uitdagingen. “De bescherming van de fysieke integriteit van kinderen, het recht op onderwijs voor elk kind, kinderarmoede: Vlaanderen heeft nog werk voor de boeg. De dagelijkse meldingen bij de klachtenlijn voor kinderen en jongeren tonen dat kinderen krachtige en onafhankelijke bescherming nodig hebben.”

De 25e verjaardag van het Kinderrechtencommissariaat – opgericht door het Vlaams Parlement – wordt gevierd met een academische zitting. Toch staat op die zitting niet het commissariaat zelf centraal. Wel het kind.

Caroline Vrijens: “Kinderen zijn altijd afhankelijk van volwassenen en die beslissen soms te snel over hun hoofden heen. Ze krijgen nauwelijks een stem in het publieke debat. In de regels en procedures van scholen, hulporganisaties, sportverenigingen, het openbaar vervoer en veel andere organisaties primeert niet altijd het belang van het kind. Een onafhankelijk Kinderrechtencommissariaat dat dicht bij het beleid staat en dat met een kinderrechtenbril de belangen van kinderen verdedigt, is het sterkste vangnet dat de samenleving kinderen en jongeren kan bieden. Daarvoor krijgen we van het Vlaams Parlement de ruimte en de nodige middelen.”

Luisteren naar kinderen en jongeren

De voorbije 25 jaar liet het Kinderrechtencommissariaat de stem van het kind luider klinken, formuleerde het aanbevelingen voor het beleid en werden kinderrechten ingebouwd in nieuwe wetten en decreten.

In alle domeinen van de maatschappij, alle plekken waar kinderen mee in aanraking komen, zijn er vragen over kinderrechten, zoals bijvoorbeeld in de zorg, onderwijs, vrije tijd, opvang voor asielzoekers, media en sociale media, politie en justitie. In veel domeinen woog het Kinderrechtencommissariaat mee op het beleid. Denk maar aan de beslissing in het laatste regeerakkoord om kinderen in een asielprocedure niet meer op te sluiten, het recht van kinderen om hun afstamming te kennen en de oprichting van het Afstammingscentrum, de proefprojecten leerlingenvervoer voor kinderen met een beperking en de oprichting van een platform pesten. Soms slaagde het Kinderrechtencommissariaat erin regelgeving mee tot stand te brengen, zoals de nieuwe regels rond seksuele meerderjarigheid, het recht van broers en zussen om niet van elkaar gescheiden te worden, de kindtoets bij de dreigende uithuiszetting van een gezin. De laatste jaren deed het Kinderrechtencommissariaat er alles aan om binnen het coronabeleid de focus meer op kinderen en jongeren, op hun behoeften en belangen te krijgen.

In 2017 breidde het Vlaams Parlement de opdracht van het Kinderrechtencommissariaat uit met de organisatie van een Commissie van Toezicht voor Jeugdinstituten. Twintig vrijwillige maandcommissarissen zien toe op de rechten van jongeren in de gesloten gemeenschapsinstellingen en de voorzieningen veilig verblijf. Ze praten er met de jongeren en gaan na of hun rechten gerespecteerd worden. De oprichting van zo een Commissie is iets wat het Kinderrechtencommissariaat sinds 2010 vroeg.

Het Kinderrechtencommissariaat *luistert* in al wat het doet actief naar kinderen en jongeren zelf. Enerzijds in het beleidswerk door kinderen gericht vragen te stellen over bepaalde zaken, zoals onlangs over het hoorrecht bij de familierechter, en anderzijds bij individuele meldingen en klachten. Het Kinderrechtencommissariaat onderzoekt klachten over onrecht tegenover kinderen en jongeren, geeft advies en bemiddelt. Elk jaar behandelt het Kinderrechtencommissariaat gemiddeld 1.200 individuele dossiers vanuit het kinderrechtenkader, en dan proberen de medewerkers altijd om de minderjarige zelf te horen, de regelgeving te laten toepassen en een concrete oplossing uit te werken. Het Kinderrechtencommissariaat bouwt ook al 25 jaar aan een hecht netwerk op het terrein, met partners die ook knelpunten signaleren en kinderrechten waarmaken.

Onafhankelijk belangenbehartiger blijft nodig

Het is cruciaal dat een onafhankelijke instantie mee de vinger aan de pols houdt en waakt over hoe het in Vlaanderen staat met de naleving van de rechten van het kind en hoe we de maatschappelijke positie van kinderen en jongeren kunnen versterken. Caroline Vrijens: “Kinderen zijn ‘handelingsonbekwaam’. Ze kunnen geen juridische stappen zetten als hun rechten geschonden worden en hebben geen stemrecht. Ze zijn ‘anders’ kwetsbaar en extra kwetsbaar als ze geconfronteerd worden met armoede, een beperking, gebrek aan zorg en onderwijs, migratie. Hun belangen lopen zeker niet altijd gelijk met de belangen van de volwassenen thuis of op school, in de zorg, in de vrije tijd. Denk maar aan vechtscheidingen waarover kinderen vaak niet gehoord worden of aan grensoverschrijdend gedrag in de sportclub of online.”

Kinderen, jongeren en volwassenen weten goed dat ze terechtkunnen bij het Kinderrechtencommissariaat als ze vinden dat de rechten van het kind geschonden worden. Ze kunnen er vertrouwen in hebben dat het kindperspectief centraal staat. Het Kinderrechtencommissariaat gaat aan de slag met individuele problemen, en zet structurele knelpunten op de beleidsagenda. Fundamenteel is dat het perspectief van het kind centraal staat en niet naar de achtergrond verdrongen wordt door andere belangen, zoals ook in het Kinderrechtenverdrag en onze Grondwet bepaald is.

Het werk is nog lang niet klaar, benadrukt Caroline Vrijens strijdvaardig: “De bescherming van de fysieke integriteit van kinderen, recht op onderwijs voor elk kind, kinderarmoede...: Vlaanderen heeft nog een lange lijst uitdagingen voor zich. De aanhoudende stroom meldingen bij onze klachtenlijn drukt ons elke dag met de neus op de moeilijkheden. Onze kinderen blijven krachtige en onafhankelijke bescherming nodig hebben.”

--

Einde persbericht

--

Interview met de kinderrechtencommissaris?

Contacteer **Els Van Hemelrijk**, 0471 79 43 09

els.vanhemelrijk@vlaamsparlement.be